

COUP

Voorwoord van Peter Oussoren

De prachtige onze lieve vrouwe ten hemelopneming kerk te Joppe is een parel in het landschap. Een hele bijzondere plek en een bijzonder gebouw. Voor ons is dit gebouw meer dan een her te bestemmen monument.

Het is een ultiem voorbeeld van hoe (cultuurhistorisch) waardevolle gebouwen gedragen en gekoesterd worden door de mensen in de omgeving. Deze kerk heeft grote betekenis voor het verhaal van Joppe.

In de vele gesprekken die wij gevoerd hebben met de stichting , het parochiebestuur en de locatieraad hebben wij weer ervaren hoe belangrijk het is om plannen samen te maken en samen te werken aan draagvlak.

Door ieders belangen eerlijk op tafel te leggen kom je tot resultaten die toekomstbestendig zijn.

Met dank aan alle betrokkenen presenteren wij u hierbij de eerste schetsen en impressies van het resultaat van die samenwerking.

vormgeving van de leefomgeving

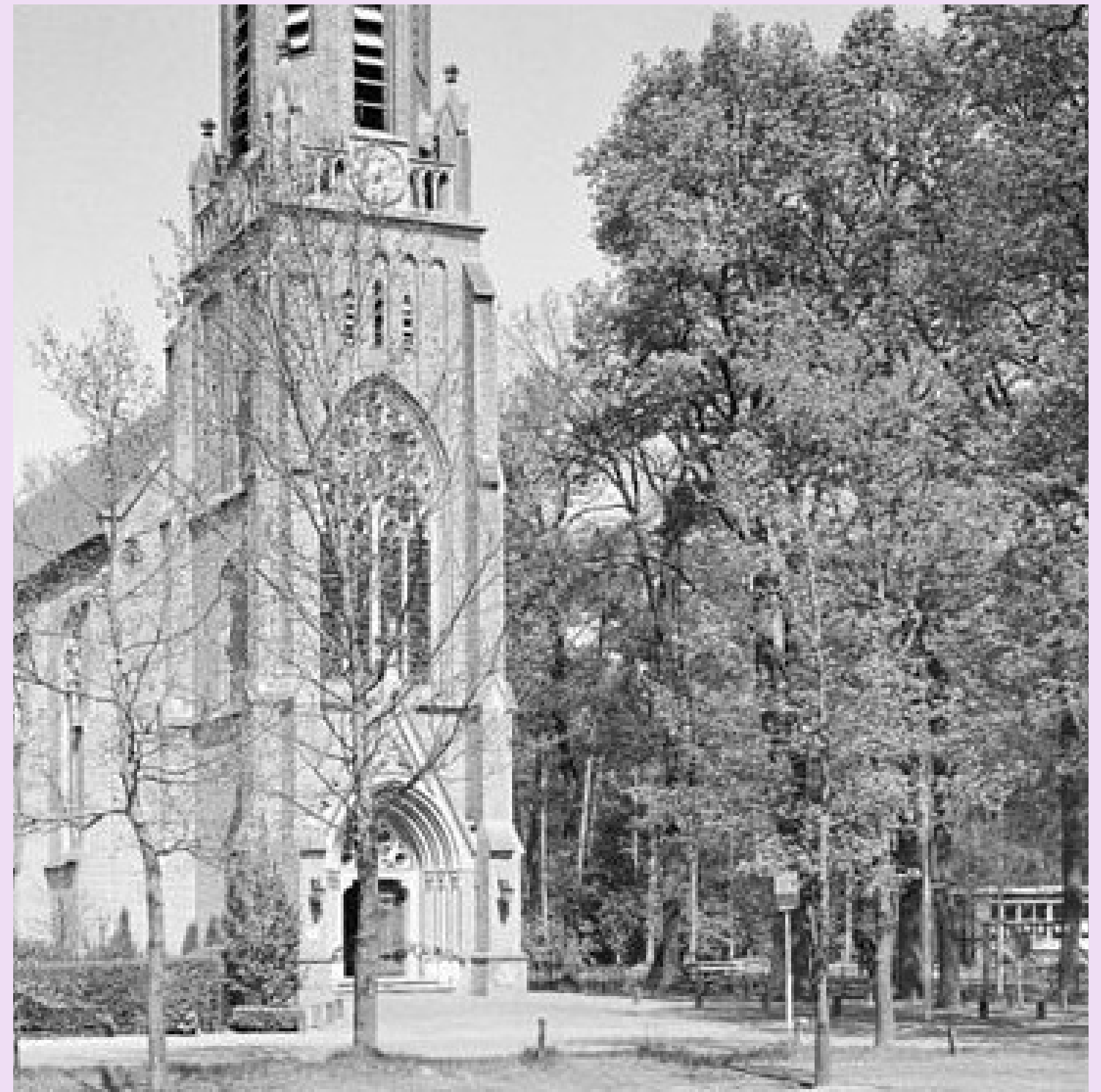
Onze Lieve Vrouw Tenhemelopneming
Schetsontwerp
27 mei 2025

Transformatie en bijbestemming van een kerkgebouw

Onze Lieve Vrouw Tenhemelopneming
Schetsontwerp
27 mei 2025

Adres	Joppelaan 71, 7215 AD Joppe
Rijksmonument	Kerkgebouw
Gemeentemonument	Pastorie
Datum	1868
Oorspronkelijke Functie	Kerk en pastorie
Toekomstige Functie	Gebedsruimte, Restaurant, Hotel
Locatie	Joppe

In Joppe staat de Onze Lieve Vrouw Tenhemelopneming Kerk, deze neogotische rooms-katholieke kerk dateert van 1868. Het kerkgebouw vormt samen met de pastorie en de begraafplaats een uniek ensemble op de kruising van de Joppelaan en de Eikeboomlaan. De proporties van deze kerk met kerktoren (41m) zijn aanzienlijk voor het kerkdorp dat 430 inwoners telt. De kerk is van groot belang als ankerpunt midden in deze gemeenschap.

Inhoud

Introductie	5
Ontwerpstrategie	9
Bijbestemming	14
Herbestemming	31
Nieuwbouw	33
Colofon	37

Inleiding

Adres	Joppelaan 71, 7215 AD Joppe
Rijksmonument	Kerkgebouw
Gemeentemonument	Pastorie
Datum	1868
Oorspronkelijke Functie	Kerk en pastorie
Toekomstige Functie	Gebedsruimte, Restaurant, Hotel
Locatie	Joppe

Het kerkgebouw, de pastorie en het perceel van de kerk in Joppe staan op het punt om van eigenaar te veranderen.

De nieuwe eigenaar COUP (namens het fonds toekomst kerkgebouwen) heeft een visie op de toekomst van deze bijzondere plek. Ze willen het religieuze gebouwde ensemble (ook als zodanig herkenbaar) behouden en het religieuze en sociale ankerpunt voor de gemeenschap instant houden. Tegelijkertijd worden nieuwe functies toegevoegd om te kunnen voorzien in het beheer, onderhoud en dus behoud van de panden. Op deze wijze wordt de toekomst van de kerk en de pastorie veilig gesteld. Ook de begraafplaats blijft behouden en kan nog geruime tijd dienst blijven doen.

Een gebedsruimte/multifunctionele ruimte, een restaurant, een hotel en parkeren zullen samen het perceel gaan 'bewonen'. In dit document vind u de eerste schetsen voor dit plan.

De kerk zelf zal grotendeels haar karakter kunnen behouden en er zal een gebedsruimte/bijeenkomsten ruimte worden gemaakt die geschikt is voor bijeenkomsten voor de geloofsgemeenschap (65 mensen). Het is een balanceeract tussen leegte en bruikbare ruimte, gebouw en natuur, mens en spirit.

Introductie

Een katholieke parochie in een protestantse omgeving

In 1798 werd de vrijheid van godsdienst voor het eerst vastgelegd in een Nederlandse grondwet. Daarmee kreeg de katholieke kerk (opnieuw) het recht om eigen kerken te bouwen. Pas vanaf het midden van de 19e eeuw gebeurde dit ook echt veelvuldig. Tussen 1850 en 1920 zijn zo'n 800 nieuwe katholieke kerken gebouwd waaronder deze kerk in Joppe, die dateert van 1868.

Architect Wennekers was sterk beïnvloed door P.H.J. (Pierre) Cuypers. Wennekers bouwde 20 kerken in die tijd en Cuypers bouwde zo'n 70 nieuwe katholieke kerken in Nederland.

De kerk en de pastorie zijn geschonken door Baron van Hövell tot Westerflier van Kasteel 't Joppe. Dit kasteel ligt hemelsbreed op zo'n circa 750 meter afstand. Voor de inrichting van de kerk deed de jonge baron (20 jaar oud) een beroep op zijn hele familie en zo zijn het orgel, een monstrans en een 17e eeuwse kelk onderdeel geworden van het interieur.

1. Foto van de Joppekerk op de kruising tussen de Joppelaan en de Eikeboomlaan
2. Foto van de pastorie
3. Foto van Huis 't Joppe, Bron: Wikipedia
4. Foto van de hoofdentree van de kerk, met het wapen van de familie Hövell tot Westerflier erboven.

Context

In welk omgeving ligt de Joppekerk?

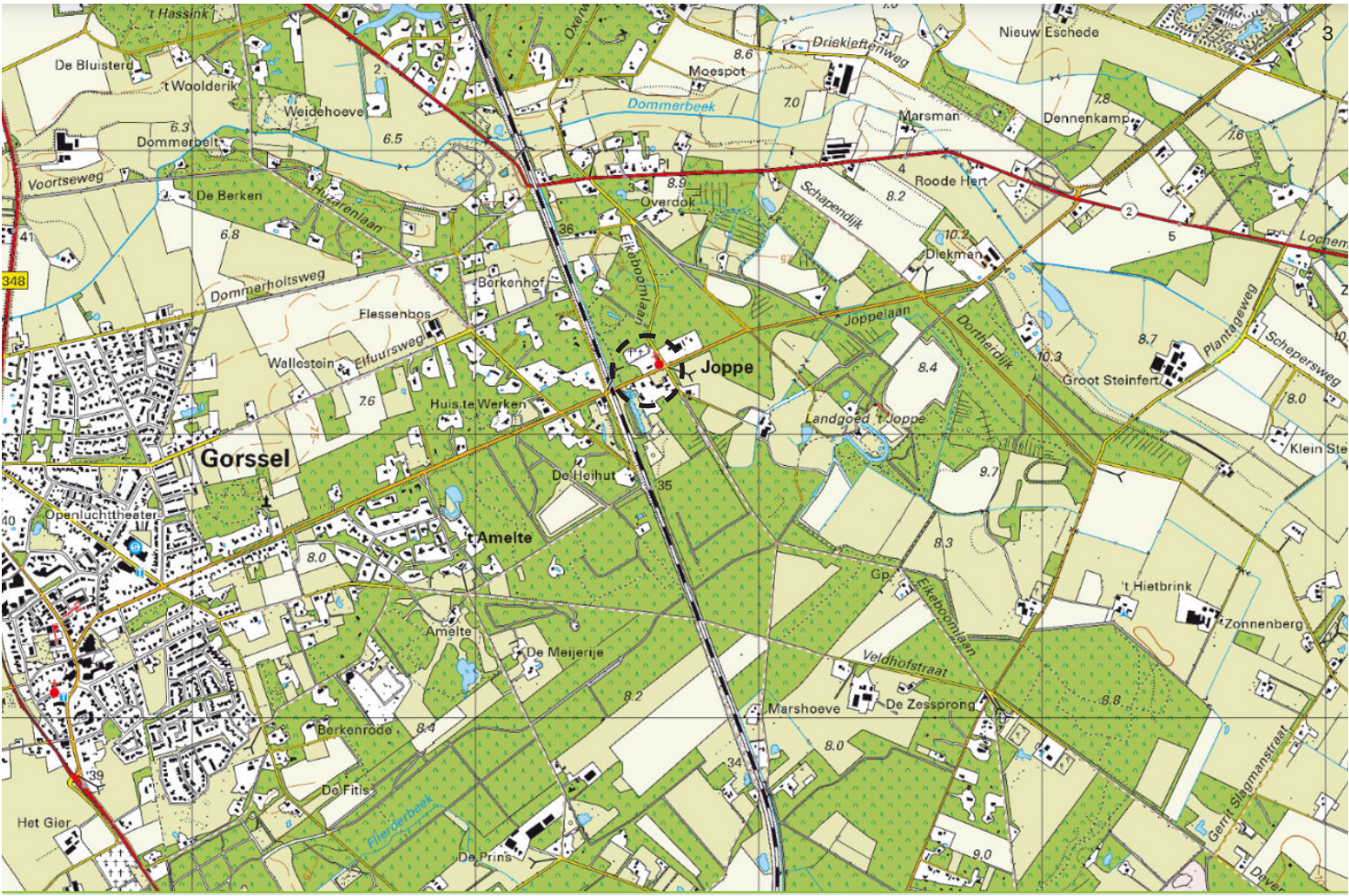
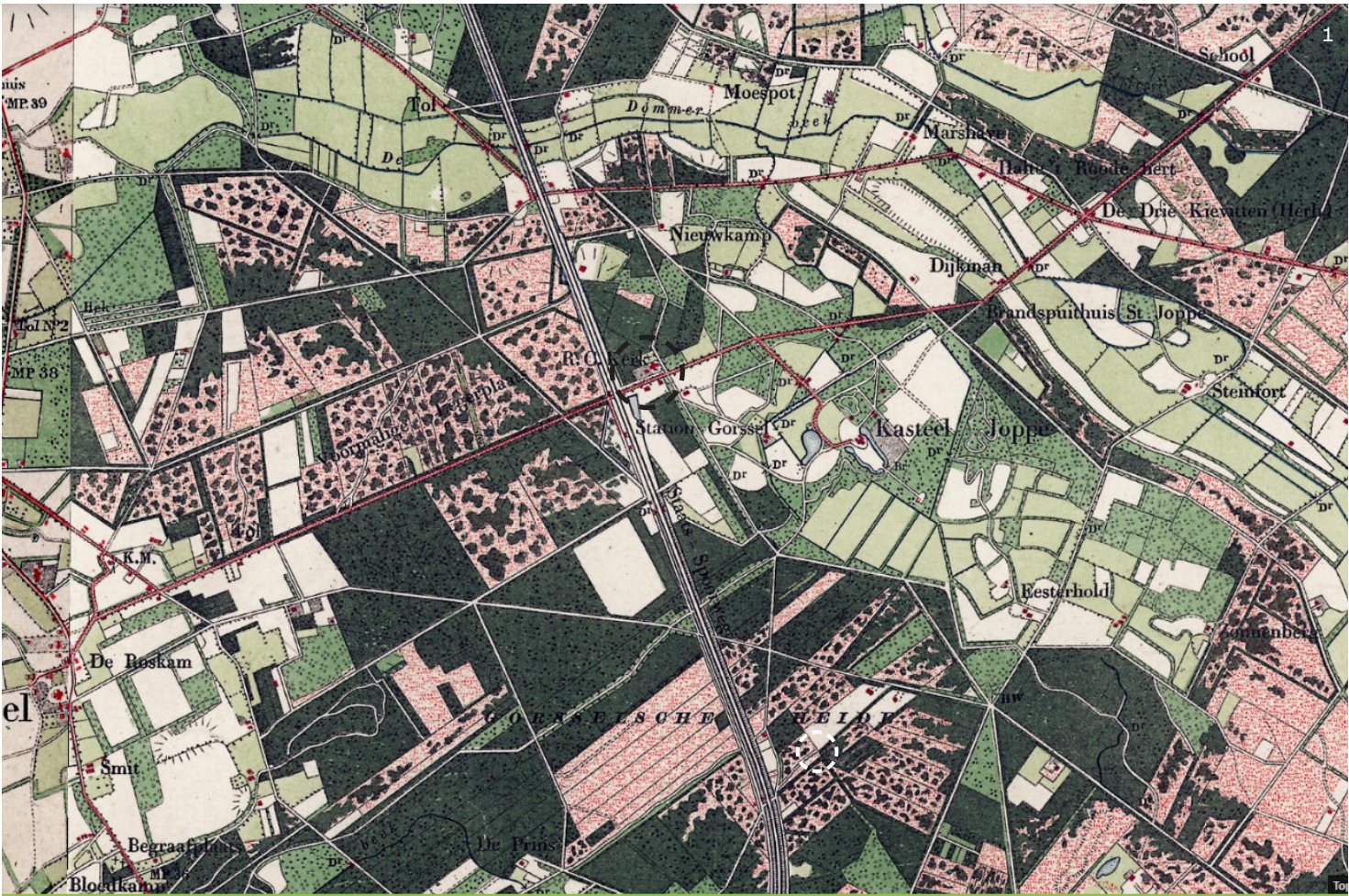
Tussen Hanzesteden Deventer en Zutphen ligt de plaats Gorssel ten oosten van de IJssel. Ten oosten van Gorssel ligt vervolgens het kerkdorp Joppe, aan de spoorlijn Zutphen-Deventer. De omgeving bestaat uit een afwisselend landschap van parkbos, kleine stukjes naald- en loofbos, weilanden en akkers.

1. Gezicht op het station Gorssel, nabij Joppe, Bron: Het Utrechts archief - Catalogusnummer 162899
Station Gorssel was in gebruik van 5 augustus 1865 tot 15 mei 1938. In 1963 is het gebouw gesloopt.
2. Afbeelding van Google Earth

Een reis door de tijd

- 1. Afbeelding van Topotijdreis uit 1900
- 2. Afbeelding van Topotijdreis uit 1950
- 3. Afbeelding van Topotijdreis uit 2023

Ontwerpstrategie

De strategie voor een nieuw ensemble

Renovatie, transformatie en bijbestemming

Het perceel van de kerk en de pastorie is ca. 6.000m² groot. De vrije, onbebouwde ruimte op het perceel zien wij als kans om bruikbare vierkante meters te realiseren. En zo de ruimte in het kerkgebouw, zoveel als mogelijk, onberoerd te laten. Het kerkhof aan de achterzijde blijft uiteraard buiten beschouwing.

Een inventarisatie van de flora en fauna / bomen op het perceel zal gemaakt moeten worden. Zodat de uitkomst van dit onderzoek meegenomen kan worden bij het ontwerpen van de nieuwbouw op het perceel.

Bij de herinrichting wordt de bestaande bebouwing als uitgangspunt gebruikt. De plannen zijn op hoofdlijnen als volgt:

1. Het kerkgebouw als ankerpunt van het dorp en de gemeenschap behouden;
2. Een nieuwe functie aan het kerkgebouw toevoegen en tegelijkertijd de ruimtelijke ervaring in het kerkgebouw behouden;
3. Een nieuwbouw volume met hotelkamers op de achtergrond van het perceel toevoegen;
4. De pastorie herbestemmen en ook hier overnachtingsmogelijkheden faciliteren;
5. Parkeren zoveel als mogelijk verborgen in het groen realiseren.

1. De huidige situatie van het perceel
2. Voorstel voor de inrichting in de toekomst

‘Behoud van zowel de gebouwen als een deel van het gebruik is een prachtige uitkomst van een gezamenlijke zoektocht.’

Een nieuw ensemble voor de toekomst

Parkeren verborgen in groen

Het parkeren op het perceel wordt landschappe-
lijk ingepast. Het is zoeken naar groen elemen-
ten die goed passen in de bosrijke omgeving en
het parkeren kunnen verbloemen. Bijvoorbeeld
rodendendron bosjes icm bomen en waterdoorla-
tende terrein afwerking.

Verzameling van referentiebeelden

Bijbestemming

Het centrum van een klein kerkdorp

Uitgangspunten en ambities

Het kerkgebouw markeert het centrum van het kleine kerkdorp Joppe. Het aanzicht van de kerk met toren aan de kruising in deze groene bosrijke omgeving is typisch en niet veel voorkomend, kerken staan meestal in (dicht-) bebouwde stadscentra of dorpskernen. Dit aanzicht blijft behouden met onze strategie voor het perceel en de gebouwen, we doen nagenoeg geen ingrepen aan de straatzijde van de kerk.

1. Foto van de Joppekerk op de kruising
2. Foto van het interieur van de Joppekerk vanaf het orgenbalkon

Van een mono- naar een multifunctioneel gebouw.

In de toekomst zullen drie functies het kerkgebouw samen delen: een gebedsruimte, een restaurant en twee hotelkamers.

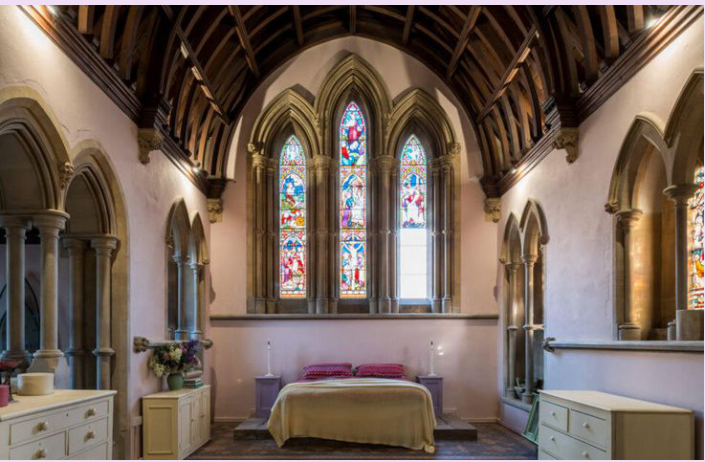
GEBEDSRUIMTE

RESTAURANT

HOTEL

Het hart van de geloofsgemeenschap

De gebedsruimte blijft in Joppe

De locatieraad en de pastoraatsgroep zijn gehecht aan de (toekomst van) de Joppekerk en willen deze kunnen blijven gebruiken.

In de plannen houden we rekening met de wensen van de geloofsgemeenschap en wordt een gebedsruimte gecreeerd op de begane grond in de kerk. Ook worden een aantal uitgangspunten van de Stichting Joppekerk meegenomen in de planontwikkeling:

- behoud van het karakter van de kerk en de publieke toegankelijkheid;
- behoud gebeds/bezinningsruimte met plaats voor 60 tot 70 personen. Vóór in de kerk (huidige priesterkoor) en audiovisueel afgescheiden van het restaurant. Met een eigen entree en berging/ voorruimte en mogelijkheden deze te verruimen met de rest van de kerk/het restaurant door een te openen wand;
- behoud interieur (incl. roerende zaken) met bruikleenovereenkomst;

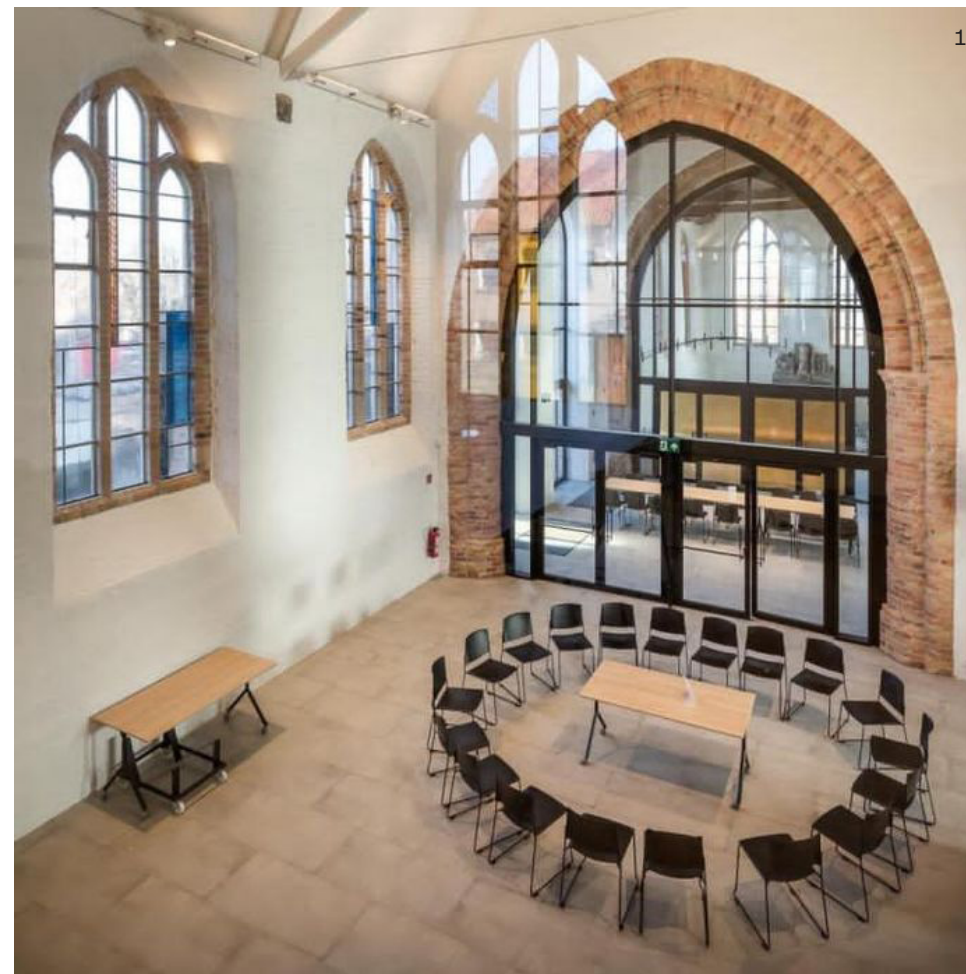
- behoud voorportaal/Mariakapel: mogelijkheid om overdag kaarsjes op te blijven steken;
- beschikbaarheid koffiekamer;
- beschikbaarheid toiletten (extern toegankelijk voor oa. tuinonderhoud kerkhof);
- behoud mogelijkheid externe kerststal en berging beelden;
- behoud orgel en bespeelbaarheid ervan;
- behoud klokken en het incidenteel luiden ervan;
- behoud permanente gebruiksmogelijkheden in de pastorie/kerk tijdens (daarvoor gefaseerde) herbestemming.

Foto van de entree tot de kerk

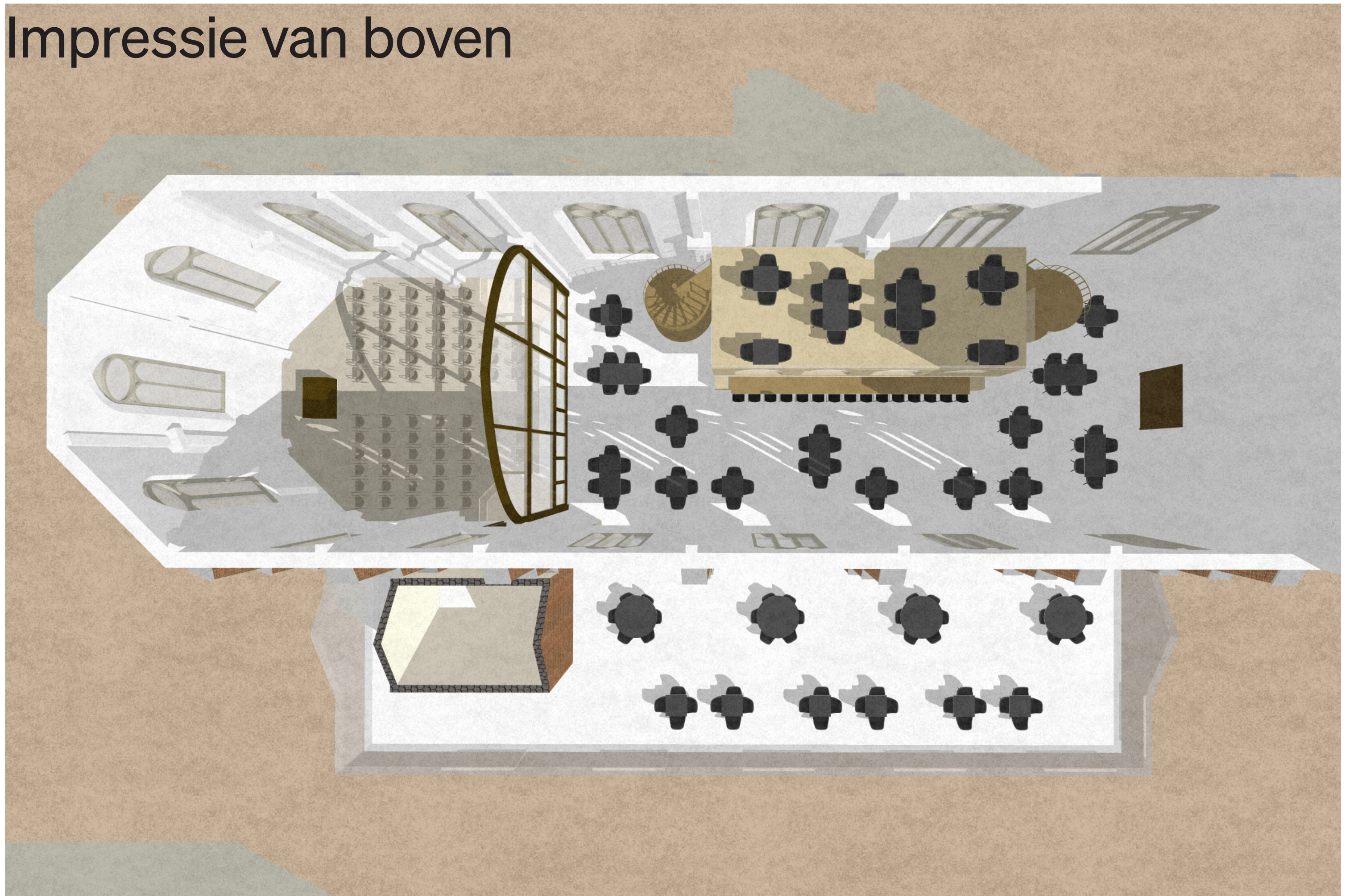
De kerkruimte wordt opgedeeld door een grote glazen pui. De gebedsruimte bevindt zich achter de glazen pui in het koor. Hier kunnen circa 60 a 70 mensen een dienst bijwonen. Het is ook mogelijk om de ruimte multifunctioneel / dubbel te gebruiken zodat naast de geloofsgemeenschap ook de horeca-exploitant hier activiteiten kan ontplooiën. De pui:

- houdt geluid uit beide ruimte gescheiden;
- de begane grond van de pui is bedekt met een translucente folie zodat er geen zichtrelatie is tussen beide ruimten;
- het gewelfde plafond blijft wel zichtbaar;
- de deuren van de pui kunnen over de breedte open vouwen, de kerkzaal kan bij speciale gelegenheden in zijn geheel worden gebruikt.

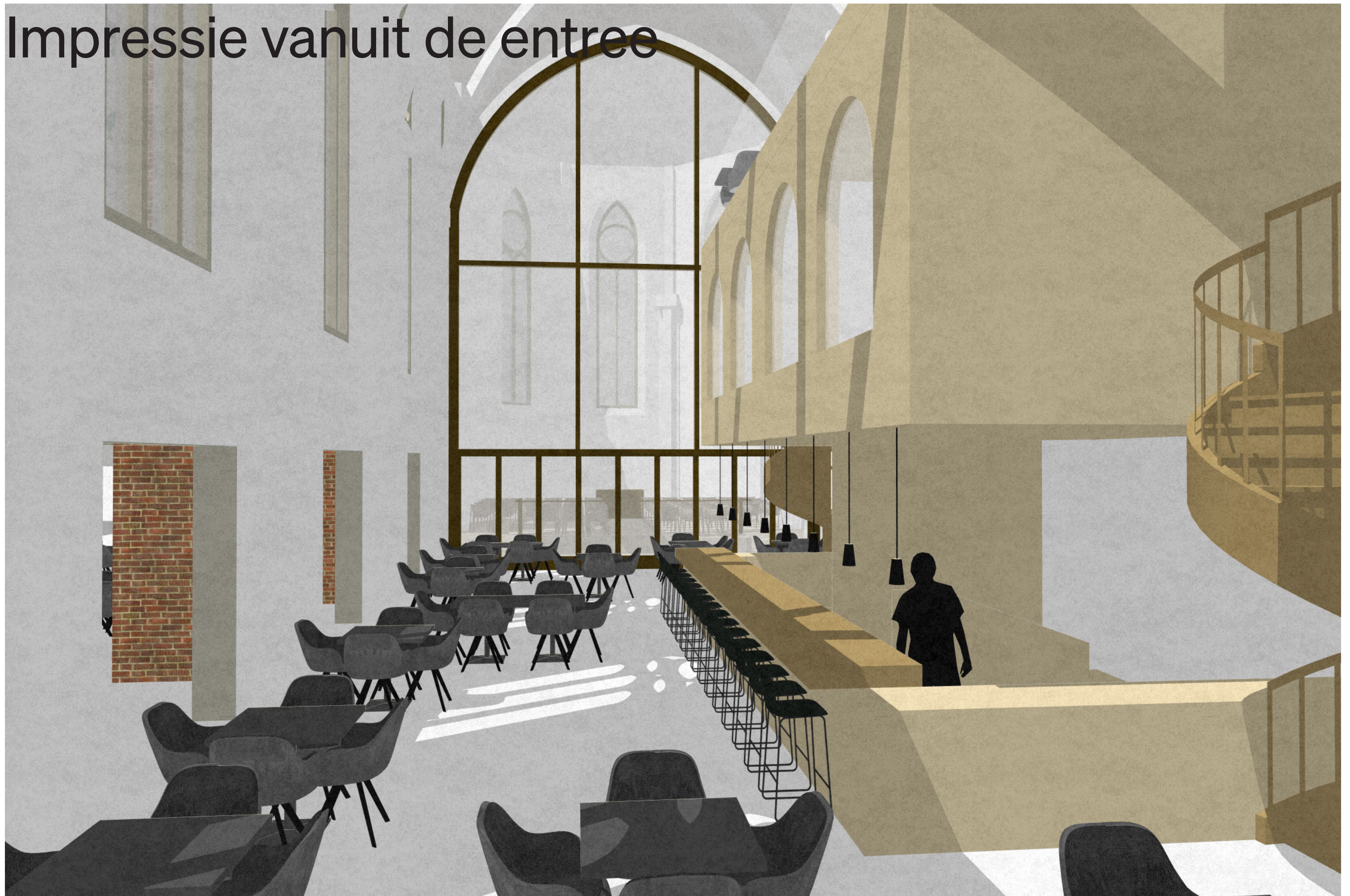

1. Parochiekerk Sint-Niklaas
2. Kruisheren hotel Maastricht
3. Kruisheren hotel Maastricht
4. Church of St. Michael and St. George verbouwing door Malcolm Fryer Architects

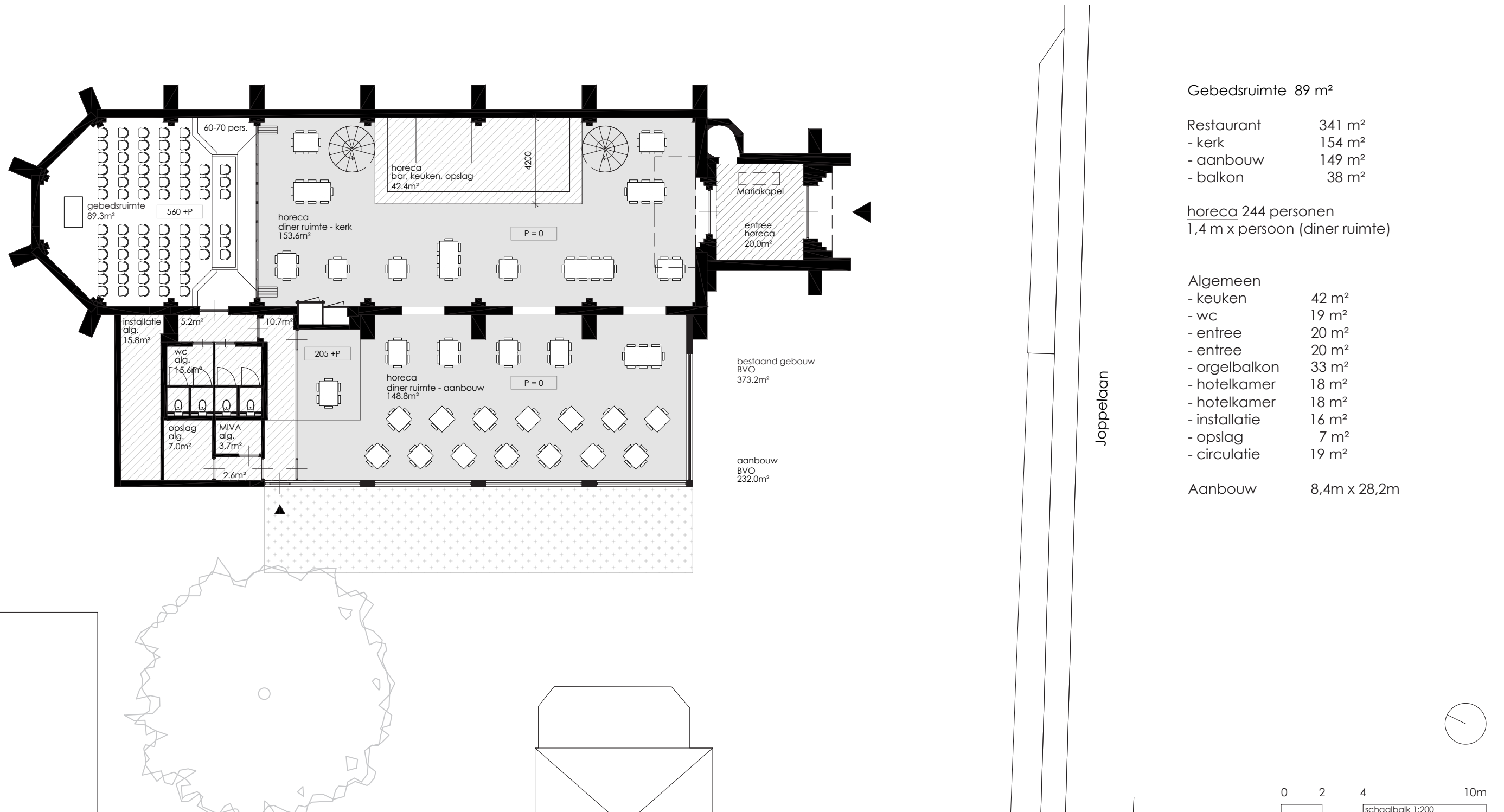
Impressie van boven

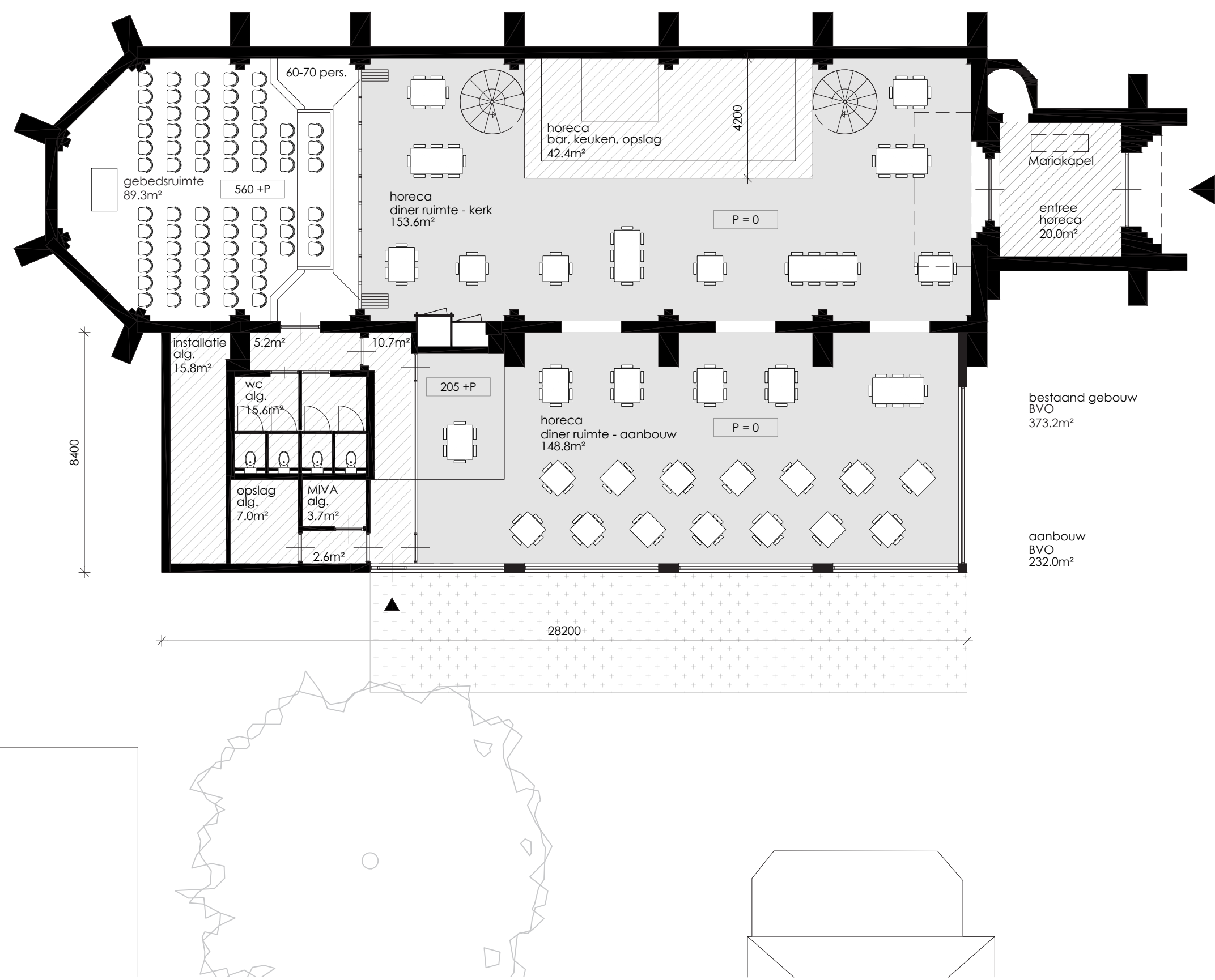
Impressie vanuit de entree

Plattegrond bg

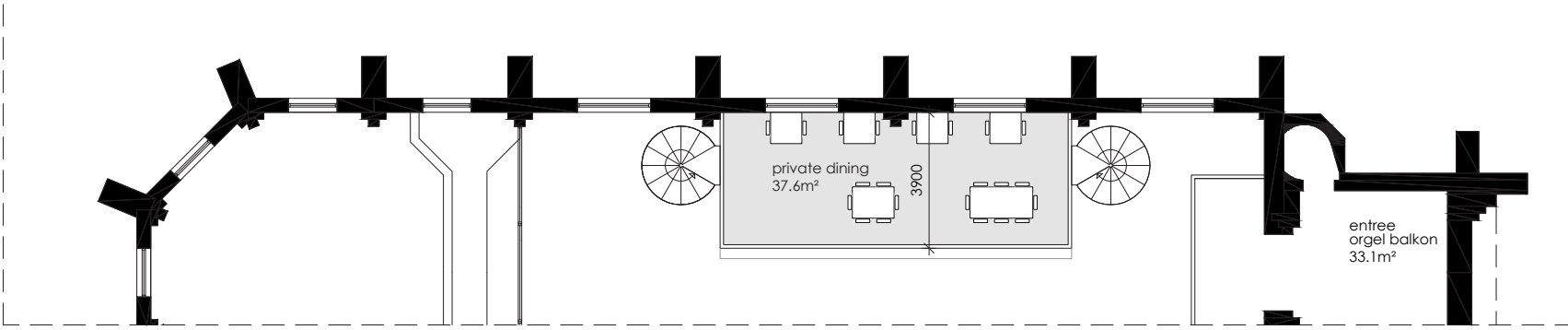
Plattegrond bg

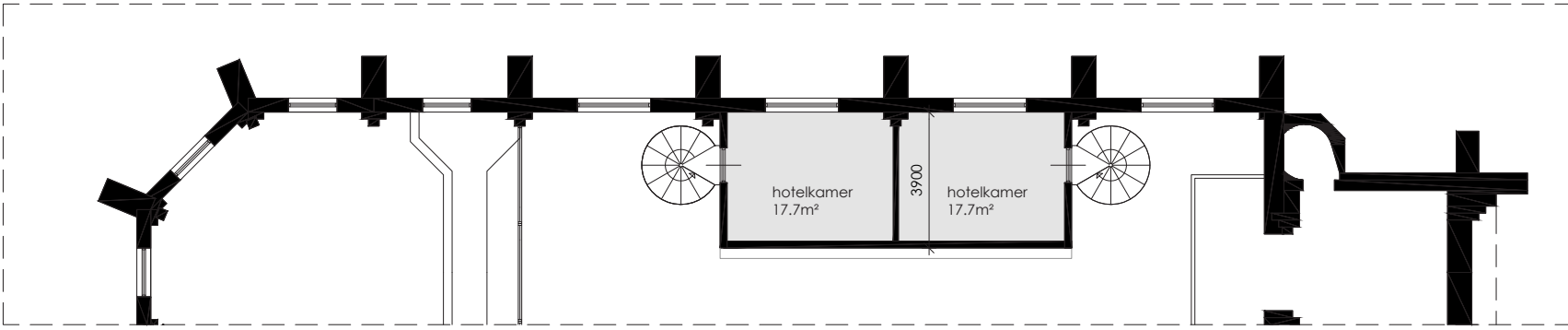
Op de verdiepingen

In de kerkzaal komt een interieur object, deze plaatsen we tegen de wand aan de oostzijde. Dankzij dit meubel blijft de ruimtelijkheid van de kerkzaal één geheel. Het gewelfde plafond is volledig zichtbaar en het licht valt binnen door alle glas-in-lood ramen. In de gevel aan de westzijde maken we openingen om de kerkzaal te verbinden met een aanbouw in de tuin.

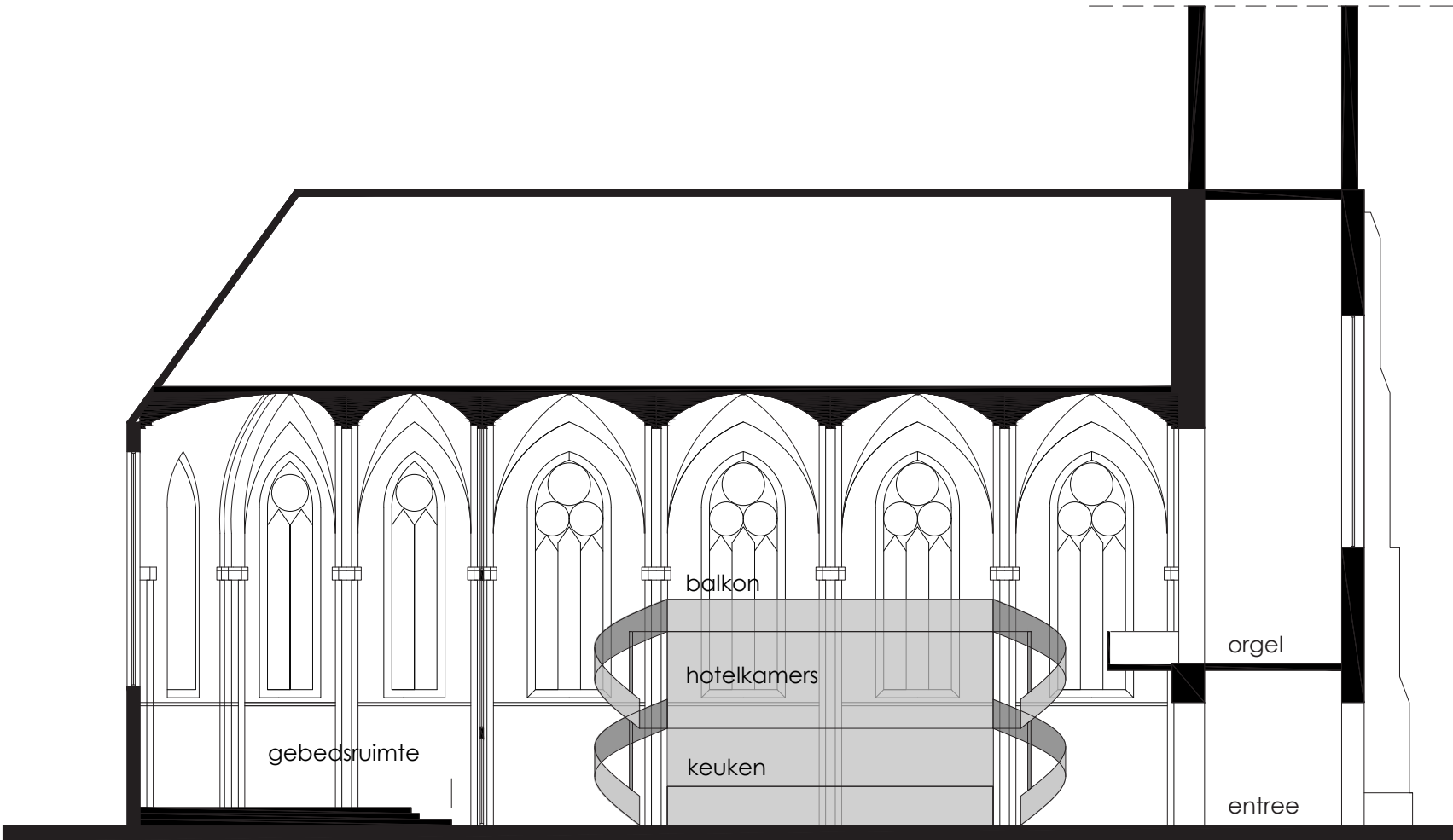
- Het interieur object in de kerkzaal faciliteert:
- de keuken, de bar en opslag op de begane grond;
 - twee hotelkamers op de eerste verdieping;
 - een balkon op de tweede verdieping.

2e verdieping

1e verdieping

doorsnede AA

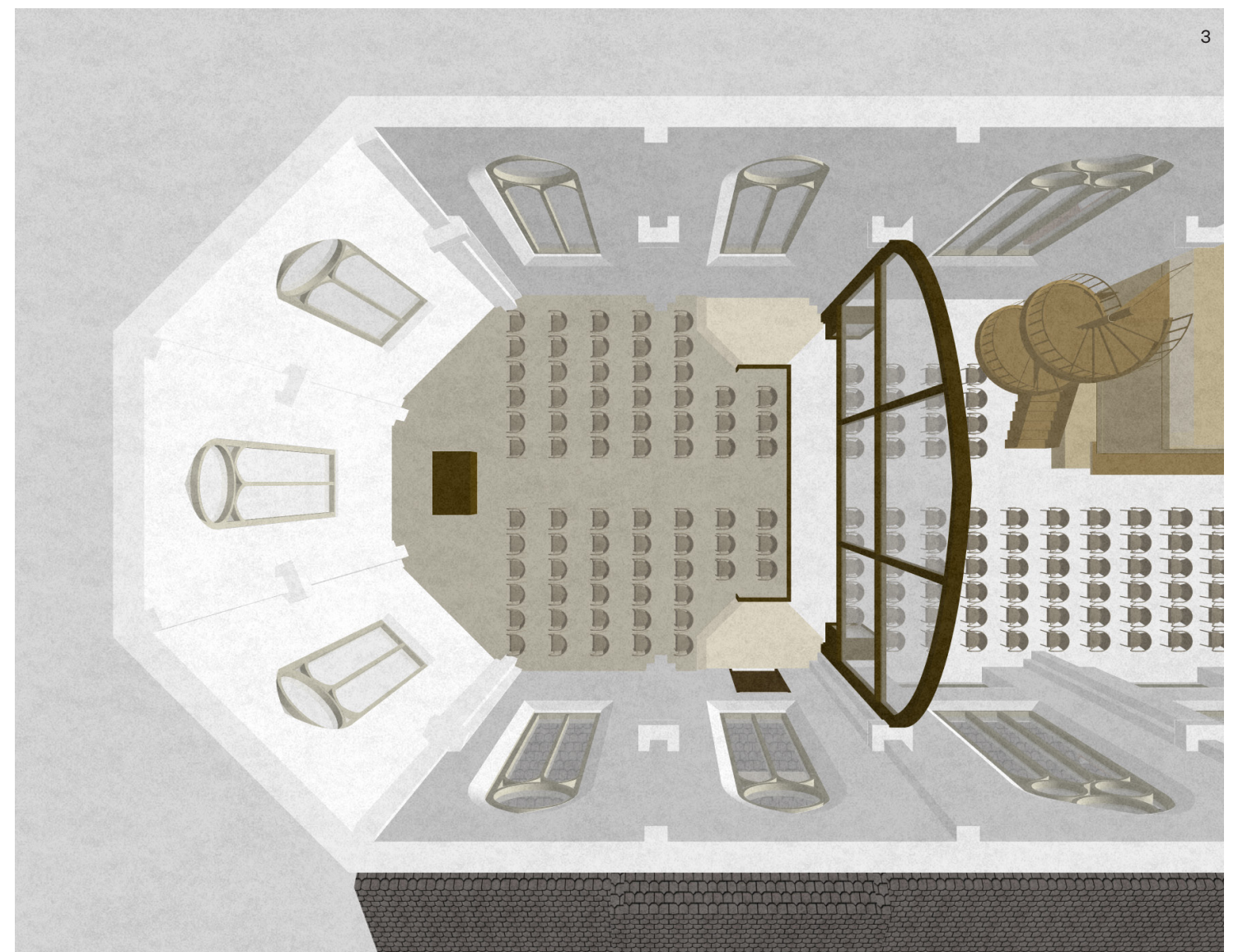
0 2 4 10m
Schaalbalk 1:200

Verassende nieuwe perspectieven

Dineren op hoogte

Het balkon op de tweede verdieping voegt een bijzondere ervaring toe aan het gebouw. Het is mogelijk om te dineren onder het gewelfde dak in de nabijheid van de glas-in-lood ramen, met uitzicht over het restaurant.

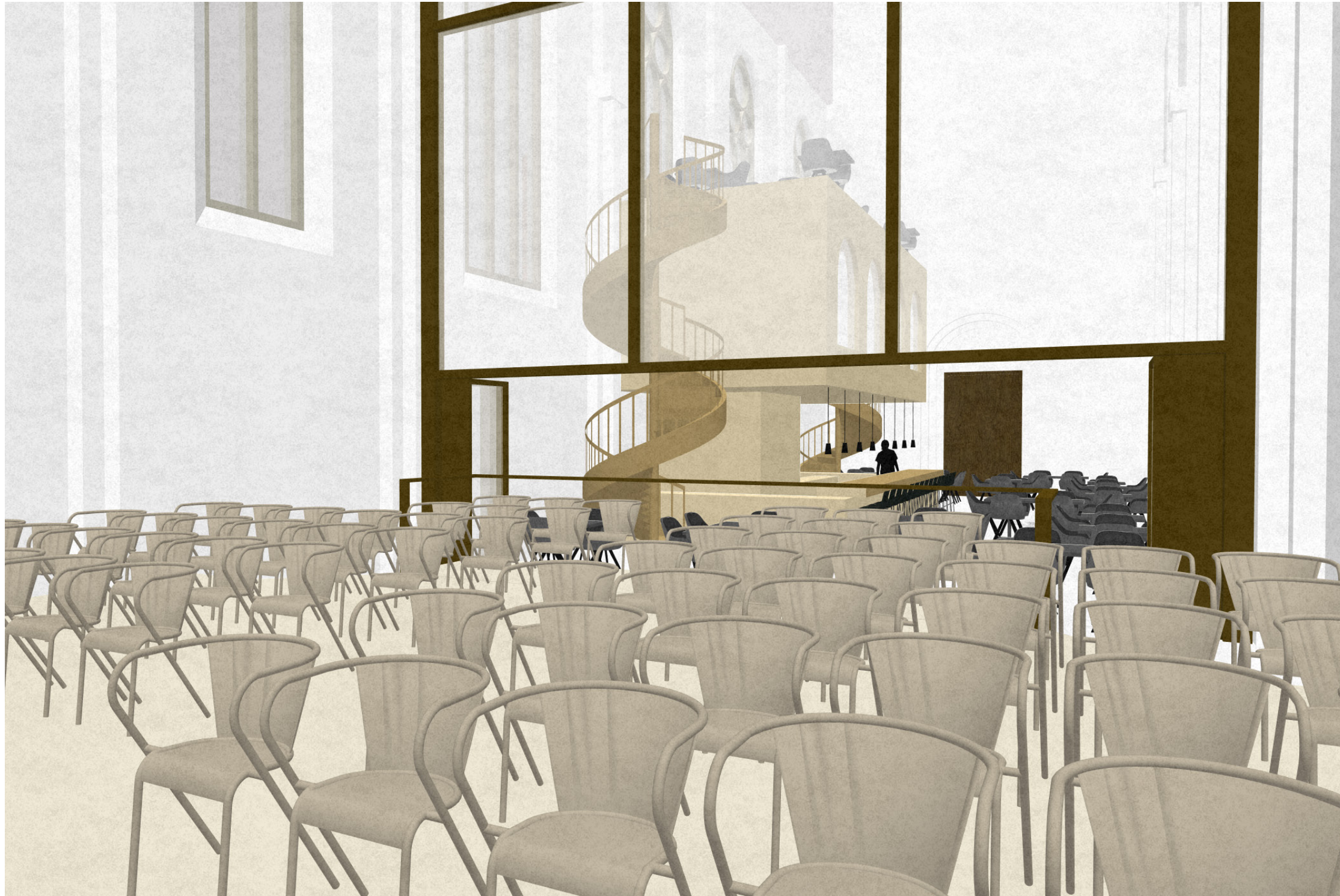
1. Impressie vanaf het balkon
2. Impressie op de begane grond in de horeca
3. Impressie van boven, de gebedsruimte in beeld

Impressie vanuit de gebedsruimte

Impressie vanuit de gebedsruimte

Gebedsruimte en restaurant

Impressie vanuit de entree

In de luwte van de kastanjeboom

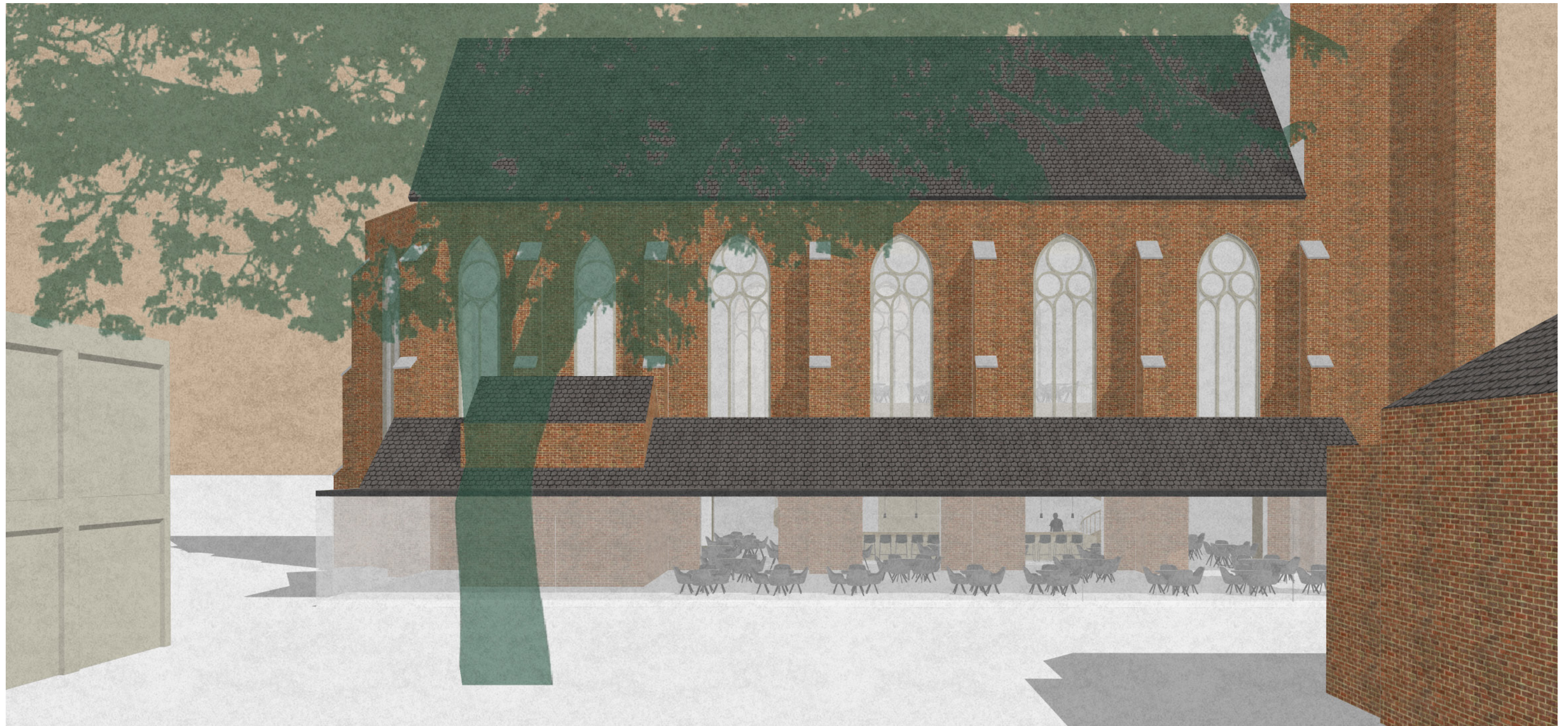
Uitbreiden richting de tuin

Een aanbouw over de hele lengte van de kerk verbindt binnen met buiten. De sacristie is onze inspiratie. We volgen de vorm van het dakje en plaatsen daaronder grote transparante puien die geopend kunnen worden. Zo zit je beschut onder het dak met zicht op de tuin en de prachtige beuken boom.

1. Impressie van de uitbreiding aan tuinzijde
2. Impressie van de uitbreiding aan tuinzijde

Impressie vanuit de tuin

Herbestemming

blm

Van pastorie naar goede nachtrust

De pastorie wordt herbestemd en getransformeerd, het wordt mogelijk gemaakt om hier in de toekomst te overnachten. In de verdere uitwerking zal worden onderzocht wat voor studio's het beste in de bestaande structuur van het gebouw passen. En wat een ideale mix is van verschillende logies voor de exploitant.

- 1. Foto van de pastorie
- 2. Referentiebeeld van een studio op zolder
- 3. Referentiebeeld van een BnB in een pastorie

Nieuwbouw

Kloostergang als inspiratie

Het nieuwe volume op het perceel wordt op de achtergrond geplaatst. Het zal eenvoudig zijn, niet opvallen en een zekere mate van gelaagdheid en repetitie vertonen. Hiervoor vinden wij inspiratie in de kloostergang typologie.

Als gasten zich van en naar hun hotelkamer bewegen dan hebben ze zicht op groen en lucht. Waarbij we de privacy van de begraafplaats bewaken.

Verzameling van referentiebeelden

Een nieuw ensemble voor de toekomst

Een nieuw ensemble voor de toekomst

Colofon

projectnaam: Onze Lieve Vrouw Tenhemelopneming
document: Schetsontwerp
datum: 27 mei 2025

Dit document is tot stand gekomen
in samenwerking met:

OPDRACHTGEVER

COUP Urban Producers
www.coup-group.com
info@coup-group.com
Vakwerkhuis
Prof. Snijdersstraat 2
2628 RA, Delft

OPDRACHTNEMER

Adviseur architectuur
Buro Moon
www.buromoon.nl
hallo@buromoon.nl
De Fabriek van Delfshaven
Mathenesserdijk 416E
3026 GV, Rotterdam

buro moon

Buro Moon
BNA erkend bureau

hallo@buromoon.nl
+31(0)6 44363547
www.buromoon.nl

De Fabriek van Delfshaven
Mathenesserdijk 416E
3026 GV, Rotterdam

buromoon